

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Zaburzenia ze spektrum autyzmu - wybrane zagadnienia [ćwiczenia], PG_00208488						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2029/2030		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	4	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	7	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	mgr Martyna Olszewska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Wprowadzenie w problematykę dotyczącą etiologii i aktualnych kryteriów autyzmu oraz specyfiki rozwoju i funkcjonowania osób z autystycznego spektrum zaburzeń w oparciu o współczesne koncepcje wyjaśniające zjawisko, a także przekazy autobiograficzne osób z autyzmem.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	<p>[E. 1A.W.2] Zna i rozumie w pogłębiony sposób psychologiczno-pedagogiczne podstawy wiedzy o zaburzeniach ze spektrum autyzmu i działaniach profilaktyczno-wspomagających; podstawy neuropsychologii; zagadnienie zaburzeń ze spektrum autyzmu w kontekście innych zaburzeń neurorozwojowych, w tym afazji, mózgowego porażenia dziecięcego i ADHD; charakterystykę psychologiczną osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w różnych okresach rozwojowych; wczesne symptomy autyzmu; znaczenie środowiska fizycznego, stymulacji i integracji sensorycznej w autyzmie; specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; zagadnienie mowy, języka i komunikacji osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zasady diagnozy psychopedagogicznej uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym profile funkcjonalne; metody i narzędzia diagnostyczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego „złotego standardu diagnostycznego” ADI-R (Autism Diagnostic Interview-Revised) i ADOS (Autism Diagnostic Observation Schedule); metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); rolę komputera, mediów i nowych technologii w terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; metody psychologiczno-pedagogiczne stosowane w terapii autyzmu w kontekście praktyki opartej na dowodach (evidence base practice), w tym ESDM (The Early Start Denver Model); zasady korekcji zachowań i metody rozwiązywania problemów wychowawczych u dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; różne podejścia do edukacji i terapii dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym modele edukacyjno-terapeutyczne, wybrane metody i formy pracy i terapii; zagadnienia pracy z rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, wsparcia terapeutycznego i pomocy psychospołecznej rodzinie, wsparcia osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w dorosłym życiu; problematykę zatrudnienia dorosłych osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu</p>	<p>Student zna podstawowe metody psychologiczno-pedagogiczne oraz narzędzia diagnostyczne i terapeutyczne stosowane w pracy z osobami z ASD, ze szczególnym uwzględnieniem podejść opartych na dowodach (EBP).</p> <p>Student zna współczesne koncepcje wyjaśniające zjawisko autyzmu oraz potrafi odnieść je do danych z autobiograficznych narracji osób z ASD.</p>	<p>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport</p>

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
<p>[E. 1A.W. 1] Zna i rozumie w pogłębiony sposób medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w spektrum autyzmu oraz psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonych; podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym diety, suplementację, farmakoterapię; narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, ich uwarunkowania i epidemiologię; miejsce zaburzeń autystycznych w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); zasady diagnozy różnicowej; zagadnienie autystycznego spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności; funkcjonowanie szkolne uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jego uwarunkowania</p>	<p>Student zna i rozumie podstawy medyczne, psychologiczne i pedagogiczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym aktualne kryteria diagnostyczne, klasyfikacje nozologiczne (ICD, DSM), oraz specyfikę funkcjonowania osób z ASD w różnych okresach życia.</p>	<p>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport</p>
<p>[E. 1A.K.2] jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych</p>	<p>Student jest gotów do wykorzystywania wiedzy o ASD w refleksji pedagogicznej i analizie konkretnych sytuacji edukacyjnych z poszanowaniem indywidualnych potrzeb ucznia.</p>	<p>[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport</p>
<p>[E. 1A.U. 1] Potrafi analizować medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; analizować anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; analizować zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone, podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; określać choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym zagadnienia diety, suplementacji i farmakoterapii; stosować narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; opisać kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, uwarunkowania i epidemiologię; określać i analizować zaburzenia autystyczne w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); określać diagnozę różnicową – autystyczne spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności</p>	<p>Student potrafi analizować podstawy neurobiologiczne, psychospołeczne i funkcjonalne zaburzeń ze spektrum autyzmu oraz rozpoznawać zróżnicowane potrzeby osób z ASD na podstawie kryteriów diagnostycznych i klasyfikacji funkcjonalnej.</p>	<p>[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport</p>

Treści przedmiotu	<p>Analiza funkcjonowania osób z autystycznego spektrum zaburzeń (potrzeby, potencjał, ograniczenia) w kontekście ich przekazów autobiograficznych z wykorzystaniem omówionych na wykładzie koncepcji.</p> <p>Autyzm w tekstach kultury - analiza w kontekście omówionych na wykładzie koncepcji.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Projekt zaliczeniowy	51.0%	80.0%
	Aktywne uczestnictwo w zajęciach	75.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Attwood T. Autyzm i zespół Aspergera, Harmonia universalis, Gdańsk 2013.</p> <p>Delacato C. Dziwne, niepojęte autystyczne dziecko, Fundacja Synapsis, Warszawa 1995.</p> <p>Frith U. (red.) Autyzm i zespół Aspergera, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.</p> <p>Frith U. Autyzm. wyjaśnianie tajemnicy, GWP, Gdańsk 2008.</p> <p>Goldstei S., Naglieri J., Ozonoff S. (red.) Diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu, Wydawnictwo UJ, Kraków 2017.</p> <p>Grand C. Autyzm i zespół Aspergera, Wydawnictwo Studio Emka, Warszawa 2012.</p> <p>Grandin T., Scariano M. Byłam dzieckiem autystycznym, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.</p> <p>Grandin T., Panek R. Mózg autystyczny, Copernicus Center Press, Kraków 2016.</p> <p>Hendrickx S. Kobiety i dziewczyny ze spektrum autyzmu, Wydawnictwo UJ, Kraków 2018.</p> <p>Jackson L. Świry , dziwadła i zespół Aspergera, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005.</p> <p>Pisula E. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej. Autyzm, GWP, Sopot 2011.</p> <p>Pisula E. Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2010.</p> <p>Pisula E. Małe dziecko z autyzmem, GWP, Gdańsk 2005.</p> <p>Rynkiewicz A. Zespół Aspergera. Inny mózg, inny umysł, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2009.</p> <p>Silberman S. Neuroplemiona. Dziedzictwo autyzmu i przyszłość neuroróżnorodności, Vivante, Białystok 2017.</p> <p>Suchowierska M.Ostaszewski P., Bąbel P. Terapia behawioralna dzieci z autyzmem, GWP, Sopot 2012.</p> <p>Simone R. Aspergirls. Siła kobiet z zespołem Aspergera, Harmonia Universalis, Gdańsk 2016.</p> <p>Tomaszewski P., Bargiel-Matusiewicz K., Pisula E. Kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności (red.), Wydawnictwa UW, Warszawa 2015.</p> <p>Winczura B. Dziecko z autyzmem. Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu, Impuls, Kraków 2016.</p> <p>Yack E., Aquilla P., Sutton S., Tworzenie więzi poprzez integrację</p>
-----------------------	-------------------------	---

	<p>sensoryczną, Harmonia Universalis, Gdańsk 2014.</p> <p>Szatmari P. Uwięziony umysł, Wydawnictwo Znak, Kraków 2007.</p> <p>Williams D. Nikt nigdzie, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005.</p> <p>Wesołowska M. Pomóż mi opanować strach przed światem, Wydawnictwo StudioX, Wrocław 2002.</p> <p>Zoeller D. Gdybym mógł z wami rozmawiać, Fundacja Synapsis, Warszawa 1994.</p>
	<p>Uzupełniająca lista lektur -</p> <p>Adresy eZasobów</p>
<p>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</p>	<p>- Analiza tekstów z dyskusją</p> <p>- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków)</p> <p>100% oceny z ćwiczeń stanowi ocena z przygotowanej w sposób poprawny merytorycznie, wyczerpującej tematykę prezentacji.</p>
<p>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</p>	<p>Nie dotyczy</p>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.